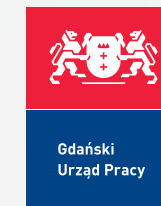

Gdański Urząd Pracy

ul. 3 Maja 9
80-802 Gdańsk
www.gup.gdansk.pl

ZATRUDNIAJ LEGALNIE

Vademecum dla pracodawców
zatrudniających cudzoziemców.

Szanowni Państwo,

misją Gdańskiego Urzędu Pracy jest pomoc w zatrudnianiu pracowników.

Obecna sytuacja na rynku pracy jest dla pracodawców dużym wyzwaniem, a najczęściej pojawiającym się aktualnie problemem jest pozyskanie odpowiednich pracowników. Poszukując kandydatów do pracy, pracodawcy coraz częściej decydują się na zatrudnienie osób spoza Polski.

Reagując na potrzeby pracodawców Gdański Urząd Pracy realizuje działania wspierające pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem cudzoziemców. Przyjęcie do pracy obcokrajowca niebędącego obywatelem jednego z państw Unii Europejskiej może się wydawać trudnym zadaniem. Z myślą o Państwie powstał u nas Dział Zatrudnienia Cudzoziemców, który realizuje działania skierowane zarówno do pracodawców chcących zatrudniać cudzoziemców, jak i do klientów indywidualnych spoza granic naszego państwa, którzy szukają w Trójmieście atrakcyjnej pracy.

Liczba oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom rejestrowanych w Gdańskim Urzędzie Pracy wzrasta z roku na rok. W roku 2017 było ich 63 344, a w roku 2018 zarejestrowaliśmy ponad 70 000 oświadczeń.

Gdański Urząd Pracy współorganizuje cykliczne konferencje, spotkania i warsztaty dedykowane pracodawcom. W trakcie spotkań wspólnie z pracownikami Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Państwowej Inspekcji Pracy oraz Straży Granicznej poruszane są najważniejsze kwestie związane z legalnym zatrudnieniem obcokrajowców.

Na co dzień do Państwa dyspozycji pozostaje zespół naszych doświadczonych pracowników.

Celem niniejszego opracowania jest przybliżenie najważniejszych kwestii związanych z zatrudnieniem cudzoziemców.

Życzę udanej lektury.

Roland Berdnick

Zasady zatrudniania cudzoziemców na terenie Polski czyli co warto wiedzieć przed przyjazdem cudzoziemca

1. Cudzoziemca może zatrudnić zarówno osoba fizyczna jak i podmiot prowadzący firmę z siedzibą w Polsce, oddział, zakład lub inną formę zorganizowanej działalności.
2. Obywatele Unii Europejskiej (EU)/Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Szwajcarii mogą pracować w Polsce na tych samych zasadach co obywatele polscy.
3. Zatrudnienie cudzoziemców z państw trzecich, czyli spoza UE/EOG będzie wiązało się z uzyskaniem jednego z dokumentów dopuszczających do rynku pracy (zezwolenia na pracę, zezwolenia na pracę sezonową, oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi lub zezwolenia na pobyt czasowy i pracę).
4. Możesz zatrudnić cudzoziemca, tylko wtedy gdy jego pobyt na terenie Polski jest legalny i potwierdzony odpowiednimi dokumentami pobytowymi (np. wizą lub kartą pobytu).
5. Nie każdy cudzoziemiec, który przebywa legalnie w Polsce może podjąć pracę, jego dokument pobytowy musi uprawniać go do podejmowania pracy.

Dokumenty, które umożliwiają legalny pobyt i pracę cudzoziemca w Polsce to:

- **wizy** takie jak:
 - **05a** - w celu wykonywania pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi,
 - **05b** - w celu wykonywania pracy sezonowej,
 - **06** w celu wykonywania pracy np. na podstawie zezwolenia,
 - **typu „C”** - wiza Schengen krótkoterminowa,
 - **typu „D”** - wiza krajowa, długoterminowa,
- **paszport biometryczny** - uprawnia do korzystania z ruchu bezwizowego i legalnego pobytu w Polsce przez 90 dni w okresie 180 dni obywateli krajów wymienionych w rozporządzeniu UE m.in. Ukrainy, Gruzji i Mołdawii
- **zezwolenie na pobyt czasowy, pobyt stały, pobyt rezydenta długoterminowego UE** - wydawane przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.
- **stempel w paszporcie** - dotyczy cudzoziemców, którzy złożyli w terminie wniosek o zezwolenie na pobyt czasowy, stały lub rezydenta długoterminowego UE i oczekują na jego rozpatrzenie.

i Ważne!

Cudzoziemiec nie może legalnie pracować, jeżeli przebywa w Polsce na podstawie wizy wydanej w celu:

01 - turystycznym

20 - korzystania z ochrony czasowej

21 - przyjazdu ze względów humanitarnych, ze względu na interes państwa lub międzynarodowe zobowiązania.

Formalności związane z zatrudnianiem cudzoziemców na terenie RP czy i jakie zezwolenia należy uzyskać

Bez zezwolenia w Polsce mogą pracować cudzoziemcy, którzy spełniają jeden z poniższych warunków:

1. są obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej (UE), Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) lub Szwajcarii (Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Szwecja, Wielka Brytania i Irlandia Północna, Włochy, Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Słowacja, Słowenia, Węgry, Rumunia, Bułgaria, Chorwacja, Islandia, Norwegia, Liechtenstein, Szwajcaria),
2. są członkami najbliższej rodziny obywateli UE/EOG lub Szwajcarii (m.in. małżonkami, dziećmi, rodzicami) i towarzyszą im na terytorium Polski,
3. posiadają ważną Kartę Polaka,
4. są studentami studiów stacjonarnych w Polsce,
5. są absolwentami polskich szkół ponadgimnazjalnych, stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonarnych studiów doktoranckich na polskich uczelniach i w instytutach naukowych i badawczych,
6. posiadają w Polsce (jedno z poniższych):
 - status uchodźcy,
 - ochronę uzupełniającą,
 - zezwolenie na pobyt stały,
 - zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - zgodę na pobyt ze względów humanitarnych,
 - zgodę na pobyt tolerowany,
7. korzystają z ochrony czasowej w Polsce,
8. ubiegają się o udzielenie ochrony międzynarodowej i posiadają ważne zaświadczenie wydane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Jeżeli planujesz zatrudnić cudzoziemca, który **nie jest zwolniony z posiadania zezwolenia na pracę**, skorzystaj z jednej z poniższych form:

1. **zezwolenie na pracę** - wydawane jest przez wojewodę na wniosek pracodawcy,
2. **zezwolenie na pracę sezonową** - dotyczy wszystkich cudzoziemców z państwa spoza UE/EOG i uprawnia do pracy przez 9 miesięcy w roku kalendarzowym, w branżach uznanych za sezonowe,
3. **oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi** - dotyczy obywateli: Ukrainy, Białorusi, Rosji, Mołdawii, Gruzji, Armenii i uprawnia do wykonywania pracy przez okres 6 miesięcy w kolejnych 12 miesiącach.

A man with a beard and safety glasses is working in a workshop. He is using a blue air gun on a machine. The background shows other workers and industrial equipment.

Pamiętaj!

Jeżeli zatrudniony przez Ciebie cudzoziemiec pracuje w oparciu o umowę o pracę, a Ty w odpowiednim terminie (tj. nie wcześniej niż 90 dni oraz nie później niż 30 dni przed końcem upływu zezwolenia) złożysz wniosek o przedłużenie tego zezwolenia na tym samym stanowisku pracy, dalsza praca tego cudzoziemca będzie legalna do dnia, w którym decyzja w sprawie stanie się ostateczna.

Zezwolenie na pracę

Zezwolenie na pracę jest jednym z dokumentów uprawniających cudzoziemca do podjęcia legalnej pracy w Polsce. Jego uzyskanie jest obowiązkiem pracodawcy. Zezwolenie wydaje wojewoda właściwy ze względu na siedzibę firmy lub miejsce zamieszkania pracodawcy.

Najpopularniejszym typem zezwolenia jest zezwolenie typu A, które dotyczy wykonywania pracy przez cudzoziemca na podstawie umowy z podmiotem zlokalizowanym w Polsce.

Warunkiem uzyskania zezwolenia jest złożenie na odpowiednim formularzu wniosku wraz z wymaganymi załącznikami (w tym informacją starosty) oraz potwierdzeniem opłaty (50 zł gdy zatrudnienie ma trwać do 3 miesięcy lub 100 zł gdy zatrudnienie ma trwać powyżej 3 miesięcy).

Stroną postępowania jest pracodawca.

Ważne!

Zatrudnienie cudzoziemca musi odbywać się na warunkach określonych w zezwoleniu.

Zezwolenie wydawane jest na czas określony, nie dłuższy niż 3 lata i może być przedłużone!

Informacja starosty czyli test rynku pracy

Informacja starosty (test rynku pracy) to procedura uzyskania informacji na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy, która ma wykazać brak możliwości zatrudnienia na dane stanowiska obywatela Polski/UE. Oznacza to, że pracodawca może uzyskać dla cudzoziemca zezwolenie na pracę w sytuacji, gdy okaże się, że wśród osób zarejestrowanych w urzędzie pracy nie ma takich, którzy spełniają oczekiwania pracodawcy.

Informacja starosty jest jednym z obowiązkowych załączników do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę.

Procedura otrzymania informacji starosty w Gdańskim Urzędzie Pracy polega na zgłoszeniu do urzędu wniosku, który składa się z druku zgłoszenia krajowej ofert pracy oraz załącznika do krajowej oferty pracy.

Wymagane druki dostępne są na stronie www.gup.gdansk.pl w zakładce „Informacja starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy”.

Komplet dokumentów pracodawca przesyła w sposób elektroniczny na adres e-mail: cudzoziemcy@gup.gdansk.pl lub za pośrednictwem

strony www.praca.gov.pl

Informacja starosty wydawana jest w terminie:

- nie dłuższym niż 14 dni, jeżeli z analizy rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy nie wynika, że istnieje możliwość zorganizowania rekrutacji;
- nie dłuższym niż 21 dni w przypadku organizowania rekrutacji wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.

i Ważne!

Występują zawody zwolnione z obowiązku przygotowania informacji starosty. Wśród zwolnionych zawodów znajdują się m.in.: murarze, cieśle, betoniarze, dekarze, robotnicy budowy dróg, malarze budowlani, pomocniczy robotnicy budowlani, kucharze, spawacze.

Pełny wykaz zwolnionych zawodów oraz podstawa prawna znajduje się na stronie www.gup.gdansk.pl, w zakładce „Informacja starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy”.

Procedura w GUP nie wymaga wniesienia opłat. Przygotowaną informację odbiera się osobiście, w siedzibie urzędu pracy.

Zezwolenia na pracę sezonową

Chcesz zatrudnić cudzoziemca do pracy w rolnictwie, ogrodnictwie lub turystyce? Idealnym rozwiązaniem będzie uzyskanie zezwolenia na pracę sezonową. Zezwolenie na pracę sezonową może być wydane dla obywateli wszystkich państw spoza UE i EOG w zakresie działalności bezpośrednio związanych z:

- rolnictwem,
- leśnictwem,
- łowiectwem i rybactwem,
- gastronomią i zakwaterowaniem.

(PKD według rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej).

W celu uzyskania zezwolenia na pracę sezonową musisz złożyć wniosek do urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę swojej firmy lub miejsce zamieszkania. Wniosek najwygodniej złożyć elektronicznie, za pośrednictwem strony internetowej www.praca.gov.pl lub osobiście w siedzibie urzędu.

Rozpatrzenie wniosku następuje w terminie:

- 7 dni roboczych w sprawach niewymagających postępowania wyjaśniającego
- 30 dni w sprawach wymagających przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego licząc od dnia złożenia kompletnego wniosku wraz z wymaganymi załącznikami.

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie na stronie www.gup.gdansk.pl.

Koszt złożenia dokumentu wynosi 30 zł.

Zezwolenie wydawane jest w formie decyzji administracyjnej.

i Ważne!

Odmowę wydania zezwolenia na pracę sezonową otrzymasz m.in. jeżeli:

- dopuściłeś się przestępstw lub poważnych naruszeń przepisów w zakresie zatrudniania cudzoziemców lub niektórych przepisów kodeksu karnego;
- z okoliczności wynika, że składasz wniosek o wydanie zezwolenia dla pozorów lub zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż praca deklarowana w zezwoleniu;
- nie wywiązujesz się ze swoich obowiązków jako podmiot powierzający pracę, w szczególności: nie posiadasz środków na pokrycie zobowiązań wynikających z powierzenia pracy, nie prowadzisz działalności uzasadniającej powierzenie pracy, zalegasz z odprowadzaniem składek na ubezpieczenie społeczne lub płaceniem podatków.

Od decyzji odmownej służy odwołanie do Ministra ds. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, za pośrednictwem starosty, w terminie 14 dni od dnia odbioru (doręczenia) decyzji.

Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi

Jeżeli chcesz zatrudnić pracownika spoza UE możesz skorzystać z uproszczonej procedury zatrudniania cudzoziemców. Dotyczy ona obywateli **Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy**.

Na podstawie oświadczenia możesz powierzyć pracę cudzoziemcowi na okres 6 miesięcy (180 dni) w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi ewidencjonowane są w urzędzie pracy właściwym ze względu na siedzibę firmy. Dokumenty najwygodniej złożyć za pośrednictwem portalu www.praca.gov.pl.

Do oświadczenia należy dołączyć m.in. skan paszportu i dowód opłaty administracyjnej w wysokości 30 zł.

Rejestracja oświadczeń następuje nie później niż w terminie:

- 7 dni w sprawach niewymagających postępowania wyjaśniającego
- 30 dni w sprawach wymagających przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

Odmowę wpisu do ewidencji oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi otrzymasz, w szczególności jeżeli:

- dopuściłeś się przestępstw lub poważnych naruszeń przepisów w zakresie zatrudniania cudzoziemców lub niektórych przepisów kodeksu karnego,

- z okoliczności wynika, że składasz oświadczenie dla pozorów lub oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż praca deklarowana w oświadczeniu ,
- nie wywiązujesz się ze swoich obowiązków jako podmiot powierzający pracę, w szczególności: nie posiadasz środków na pokrycie zobowiązań wynikających z powierzenia pracy, nie prowadzisz działalności uzasadniającej powierzenie pracy, zalegasz z odprowadzaniem składek na ubezpieczenie społeczne lub płaceniem podatków.

Od decyzji odmownej służy odwołanie do Ministra ds. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, za pośrednictwem starosty, w terminie 14 dni od dnia odbioru (doręczenia) decyzji.

Dokument należy odebrać osobiście w siedzibie urzędu.

Oświadczenie należy przekazać cudzoziemcowi.

Umowa zawarta z cudzoziemcem powinna spełniać warunki zawarte w oświadczeniu lub korzystniejsze.

Cudzoziemiec może wykonywać pracę wyłącznie na rzecz pracodawcy, który zarejestrował oświadczenie. W przypadku zmiany pracodawcy, stanowiska lub miejsca wykonywania pracy niezbędne jest zarejestrowanie kolejnego oświadczenia.

i Ważne!

Pracodawca **ma obowiązek** pisemnie powiadomić właściwy urząd pracy o:

1. podjęciu pracy przez cudzoziemca - najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy;
2. niepodjęciu pracy przez cudzoziemca - w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia pracy określonego w ewidencji oświadczeń.

Pracodawca lub cudzoziemiec mogą powiadomić urząd pracy o zakończeniu pracy przez cudzoziemca na podstawie oświadczenia. Brak takiej informacji może skutkować blokadą rejestracji następnych oświadczeń.

Obowiązki pracodawcy wobec pracownika cudzoziemca

Nawiązując stosunek pracy z cudzoziemcem masz obowiązek zawarcia umowy w formie pisemnej. Przed podpisaniem umowy musisz przedstawić jej tłumaczenie w języku zrozumiałym dla Twojego przyszłego pracownika.

Rodzaj umowy (tj. umowa o pracę, umowa cywilnoprawna) musi być dostosowany do charakteru wykonywanej pracy, a oferowane wynagrodzenie spełniać wymogi co najmniej minimalnego wynagrodzenia w przypadku pełnego etatu.

Przechowuj w aktach pracowniczych kopię dokumentu uprawniającego cudzoziemca do pobytu w Polsce.

W przypadku zatrudnienia na umowę o pracę lub umowę zlecenie masz 7 dni na zgłoszenie pracownika do ubezpieczenia zdrowotnego oraz społecznego. Jako płatnik odpowiadasz również za obliczanie, pobieranie i wpłacanie zaliczek na podatek dochodowy (również z tytułu umowy o dzieło).

Pamiętaj, że warunki zatrudnienia muszą być zgodne z przedstawionymi w zezwoleniu na pracę lub oświadczeniu o powierzeniu pracy cudzoziemcowi.

Masz obowiązek poinformować właściwy urząd pracy o podjęciu pracy (najpóźniej w dniu jej rozpoczęcia) lub niepodjęciu pracy przez cudzoziemca (w terminie 7 dni od daty wskazanej w oświadczeniu).

Pamiętaj!

Zatrudnienie cudzoziemca, który przebywa w Polsce nielegalnie jest karane.

Podsumowanie - pracodawco pamiętaj!

1. Upewnij się, że cudzoziemiec, którego chcesz zatrudnić przebywa w Polsce legalnie (np. posiada wizę, kartę pobytu, paszport biometryczny), a jego dokument pobytowy umożliwia podjęcie pracy.
2. Jeżeli nie zachodzą przesłanki zwalniające z konieczności posiadania zezwolenia na pracę, musisz uzyskać dla przyszłego pracownika będącego obcokrajowcem zezwolenie na pracę, zezwolenie na pracę sezonową lub oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi.
3. Powierzona praca musi się odbywać na warunkach określonych w zezwoleniu/ oświadczeniu.
4. Wydane zezwolenie lub oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy uprawnia cudzoziemca do pracy wyłącznie u konkretnego pracodawcy, w okresie wskazanym w dokumencie, nie jest możliwe zatrudnienie cudzoziemca na podstawie zezwolenia/ oświadczenia wydanego dla innej firmy.
5. Umowa zawarta z cudzoziemcem musi być dla niego zrozumiała i mieć formę pisemną.
6. Wypełnij obowiązek informacyjny względem właściwego urzędu pracy (poinformuj o podjęciu lub niepodjęciu pracy).
7. Przechowuj kopię dokumentów upoważniających cudzoziemca do legalnego pobytu na terenie RP.
8. Za nielegalne zatrudnienie cudzoziemca grożą Ci grzywny w wysokości od 1 000 zł do 30 000 zł.
9. Karze grzywny podlega również niezgłoszenie w wymaganym terminie podjęcia pracy przez cudzoziemca lub podanie nieprawdziwych informacji o podjęciu, niepodjęciu lub zakończeniu przez niego pracy.

Przydatne pojęcia

Cudzoziemiec - osoba, która nie posiada obywatelstwa polskiego.

Cudzoziemiec wykonujący pracę - to cudzoziemiec zatrudniony na umowę o pracę, wykonujący inną pracę zarobkową, pełniący funkcję w zarządach spółek z o.o. lub akcyjnych, prowadzący sprawy spółki komandytowej lub komandytowo-akcyjnej przez komplementariusza bądź wykonujący zadania prokurenta.

Nielegalne wykonywanie pracy przez cudzoziemca - to wykonywanie pracy przez cudzoziemca, który nie jest uprawniony do jej wykonywania, nie posiada odpowiedniego zezwolenia na pracę (jeżeli jest ono wymagane) lub którego podstawa pobytu nie uprawnia do wykonywania pracy.

Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi - jednostka organizacyjna (w tym jednostka nie posiadająca osobowości prawnej) lub osoba fizyczna, powierzająca pracę cudzoziemcowi na podstawie umowy lub innego stosunku prawnego.

Karta pobytu - dokument potwierdzający tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium RP oraz uprawniający, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

Karta Polaka - dokument potwierdzający przynależność do narodu polskiego, na jej podstawie można np. podejmować pracę bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

Ważne kontakty

Instytucja	Adres / zakres działania	Więcej informacji
Punkt Pomocy Cudzoziemcom	Gdański Urząd Pracy tel. 501 679 476 e-mail: cudzoziemcypomoc@gup.gdansk.pl	www.gup.gdansk.pl/bezrobotni_poszukujacy_pracy/Punkt_Pomocy_Cudzoziemcom.html
Pomorski Urząd Wojewódzki	Oddział do Spraw Legalizacji Zatrudnienia ul. Legionów 130, Gdynia, godziny przyjęć klientów: poniedziałek, wtorek, środa, piątek: 9:00 - 14:00 czwartek: 11:00 - 18:00	www.uwgdansk.bip.gov.pl/oddzialy-wsoic/oddzial-ds-legalizacji-zatrudnienia-cudzoziemcow.html
Państwowa Inspekcja Pracy	Centrum Poradnictwa Państwowej Inspekcji Pracy: 801 002 006 dla osób dzwoniących z telefonów stacjonarnych 22 667 65 00 dla osób dzwoniących z telefonów komórkowych	www.gdansk.pip.gov.pl/pl
Urząd do Spraw Cudzoziemców	Informacje na temat pobytu i pracy cudzoziemców w Polsce	www.udsc.gov.pl

Instytucja	Adres / zakres działania	Więcej informacji
Centrum Wsparcia Imigrantek i Imigrantów	Instytucja pomagająca cudzoziemcom m. in. w nauce języka polskiego, doradztwie zawodowym, udzielająca informacji prawno-pobytowych.	www.cwii.org.pl
Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji (IOM)	Udziela informacji na temat pracy i pobytu cudzoziemców w Polsce (w jęz. m.in. rosyjskim i ukraińskim).	www.migrant.info.pl
Komenda Główna Straży Granicznej	Informacje dotyczące przekraczania granicy tel. + 48 22 500 41 49 (w godz. 9.00-16.00) Informacje dotyczące warunków wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej e-mail: zdsc.kg@strazgraniczna.pl tel. (22) 513-54-35 (22) 500- 48 -03 (22) 500- 43-94 (22) 500 -43-35	www.strazgraniczna.pl/pl/cudzoziemcy

